

Pojken som gick till Nordanvinden.

Sverige

ATU 563, Undersaga

I denna skandinaviska version av denna spridda folksaga får en fattig pojke en magisk gåva av Nordanvinden; en duk som på befallning dukar upp all mat du vill ha. Istället för att gå raka vägen hem övernattar pojken på ett värdshus där han också använder den magiska duken. Värdshusvärden lurar honom och byter på natten ut den magiska duken mot en helt vanlig duk. Pojken kommer hem med en helt vanlig duk utan magiska egenskaper. Modern skickar honom tillbaka till Nordanvinden. Han får en ny gåva; en magisk get som spottar guldpengar. Samma sak händer och tredje gången får pojken en magisk käpp som slår tills ägaren säger "Håll upp!". Den snikna värdshusvärden försöker att ta även käppen men blir då slagen tills han återlämnar alla magiska gåvor.

Sagotypen finns även i Basile`s Pentamerone, från 1634.

Se även den indiska versionen av samma saga på denna hemsida: Den gamle mannen och skålen samt Käpp slå! från mellanöstern, ATU 564. Sagorna ger oss en bild av det sociala livet i de olika länderna vid tidpunkten för sagans nedtecknande. I Sverige bodde vi i små byar eller gårdar långt ifrån varandra omgivna av stora skogar. Naturen påverkade det dagliga livet och naturväsen var ständigt närvarande. I Mellanöstern fanns redan större städer och boplatser, vilket öppnade upp för interaktion mellan grannar och stadsbor. I Indien var gudarna en viktig del av det dagliga livet och i samhället rådde en stark social hierarki. Moralen är emellertid densamma i de tre berättelserna: ta vara på de gåvor du fått och lura aldrig din nästa!

ATU refererar till ett typnummer och en sagokategori uppställt i enlighet med den internationella sagokatalogen: A Classification and Bibliography: Based on the System of Antti Aarne (1910) and Stith Thompson (1961). Revised edition by Hans Jörg Uther (2004), University of Helsinki, P.O.Box 19, 00014 Helsinki, Finland. Följande sagokategorier finns: Djursagor, undersagor, legendsagor, novellsagor, sagor om den dumma jätten, skämtsagor och formelartade sagor.

I Sverige finns den gruppindelning utmärkt presenterad i Gustavsson/Palmenfelt's verk *Folksagan i Sverige I-III*.

De sagor vi fått ta del av under projektet är exempel på människans gemensamma erfarenheter och drömmar som förts vidare genom generationer. En känsla av ansvar för konsekvenserna av våra handlingar långt bortom de kategoriska värderingar vi finner i olika kulturer och religioner. Allt förmedlat med djup visdom, humor och en uppmuntrande tilltro till att alla hinder kan övervinnas och alla problem lösas.

The Boy Who Went to the North Wind

Sweden

ATU 563, Tales of magic.

In the Scandinavian version of this wide spread tale, a poor boy receives from the North Wind a magic tablecloth that covers itself with food. On his way home he

stays in an inn, where he uses his magic tablecloth. The inn keeper cheats him by exchanging the magic tablecloth with an ordinary one. The boy arrives home with a tablecloth without any magic power and the mother sends him back to the North Wind. This time he gets a gold-dropping goat.

The same thing happens again. The third time the North Wind gives him a magic stick that beats people until it is called off by its owner. When the greedy innkeeper tries to steal the stick he is beaten until he returns all the stolen magic objects.

Variations of this type of stories can be found in Basil's *Pentamerone* from 1634. Here you can also find an Indian version; *The Old Man and the Bowl* and a version from the Middle East; *Stick Beat*, ATU 564. The stories give us a picture of the social life in the different countries at the time they were written down. In Sweden and Norway we lived in small villages far away from each other, in the middle of big forests, natural spirits were part of the daily life. In the middle east bigger towns and gatherings of people opened up to interaction between neighbours, and in India the gods were present in daily life and there was a strict hierarchy in society. The moral of the three stories is the same; take care of the gifts you are given, and remember never to cheat your neighbors!

ATU refers to:

The types of international folktales: A Classification and Bibliography: Based on the System of Antti Aarne (1910) and Stith Thompson (1961). Revised edition by Hans Jörg Uther (2004), University of Helsinki, P.O. Box 19, 00014 Helsinki, Finland.

The main groups are:

Animal Tales, Tales of Magic, Religious Tales (Legends), Realistic Tales (Novelle), Tales of the Stupid Ogre, Anecdotes and Jokes and Formula Tales.

The folktales and stories we have found during the project all carry evidence of the common experience, and dreams of generations behind us. A sense of responsibility for our actions, deep beyond the categorical values told in our different cultures and religions. All told with great wisdom, a strong sense of humor and comforting belief that all troubles can be overcome, and all problems can be solved.